

מחקר: מדינת ישראל צפופת אוכלוסין ובעלת איכות חיים של עולם שלישי

קובעים חוקרים מאוניברסיטאות ייל והרווארד * גידול האוכלוסייה הפלשתינית - 4.5% בשנה. בישראל 2%

דליה טל 17:40 19/05/03

ישראל מדורגת בין 25 המדינות הצפופות בעולם ובמקום ה-53 מבחינת איכות החיים - בדומה למדינות העולם השלישי. כך קובעים חוקרים מאוניברסיטאות ייל והרווארד בארה"ב.

המחקר מתפרסם במסגרת דו"ח העוסק בביטחון לאומי, היבטים דמוגרפיים ועדיפות סביבתית, שמפרסם היום (ב') מוסד נאמן בטכניון. במקומות הראשונים של מדד איכות החיים נמצאות פינלנד, נורווגיה וקנדה. ארה"ב נמצאת במקום 11.

הפרמטרים לפיהם נקבע הדירוג כוללים נושאים כגון פיתוח בר-קיימא, איכות מים, שמירה על שטחים פתוחים, טיפול בפסולת והתל"ג.

מודעה

מהמחקר עולה, כי קצב גידול האוכלוסייה במגזר הפלשתיני-מוסלמי הוא 4.5% בשנה, בעיקר בקרב הבדואים בנגב וברצועת עזה. קצב זה נחשב לאחד הגבוהים בעולם. אוכלוסייה זו מכפילה את עצמה בכל 15 שנה.

שיעור הריבוי הטבעי של האוכלוסייה היהודית חרדית הוא 4% בשנה. לעומת זאת, האוכלוסייה החילונית גדלה בשיעור של 1% בשנה. האוכלוסייה היהודית גדלה בממוצע ב-2% בשנה.

מהמחקר עולה עוד, ששיעור גידול זה נחשב גבוה מאוד בהשוואה לארצות העולם המפותח, אליהן רוצה ישראל להשתייך. במדינות אירופה המערבית והמזרחית שיעור הריבוי הטבעי של האוכלוסייה הוא אפס או שלילי. באוסטרליה, ניו זילנד, קנדה ובארה"ב הריבוי הטבעי מגיע לחצי אחוז בלבד בשנה.

עורכי המחקר מדגישים, שאוכלוסיית כדור הארץ מונה יותר משישה מיליארד בני אדם. כמיליארד מהם חיים בארצות מפותחות, שבהן אין כמעט גידול באוכלוסייה, ובחלקן (באירופה, למשל) האוכלוסייה אף מתמעטת.

כחמישה מיליארד בני אדם חיים בארצות מתפתחות, בהן שיעור הריבוי הטבעי גבוה וימשיך להיות כזה עוד שנים רבות. בארצות המתפתחות צפוי שהאוכלוסייה תכפיל עצמה בתוך 28-35 שנים. עובדה זו תביא לירידה נוספת ברמת החיים ולהרס מוגבר של הסביבה.

בעקבות הממצאים מתריעים חוקרי הטכניון מפני מגוון בעיות. לדברי פרופ' ארנון סופר מאוניברסיטת חיפה, גידול האוכלוסייה היהודית והפלשתינית יביא לביקוש הולך וגדל לשטחי חקלאות, איזורי תעשייה, תשתיות תחבורה, חשמל, מים ולשטחי בנייה.

סופר מדגיש, כי ביקושים אלה מתעוררים באיזור שבו יש שטחים מועטים, נתונים טופוגרפיים בעייתיים ואקלים קשה.

לדעת החוקרים, הבעייתיות הרבה של האיזור נובעת מריבוי טבעי גבוה המאפיין מדינות לא מפותחות, ומפיתוח מהיר המאפיין דווקא מדינות מפותחות.

ד"ר יעקב גארב ציין, שלחצים סביבתיים נובעים גם משינויים טכנולוגיים ומגידול ברמת הצריכה של המעמד הבינוני. בדרך זו גדל מספר הקילומטרים שנוסעים אזרחי המדינה בשנים האחרונות פי שמונה ומספר המכוניות גדל פי 16.

החוקרים מתריעים מפני שורה ארוכה של סכנות: קריסת משק המים, קריסת מערכת התחבורה, בעיות במציאת אתרים לסילוק פסולת וטיפול בביוב, הרס חופי הים, היעלמות הדיונות, הרס החקלאות, צמצום השטחים הפתוחים וצריכה ויצירת פסולת ומזהמים כמו במדינות המפותחות.